

Vinterprogram

- 27/12 Vinterfågeltaxering. Ut och räkna fåglar!!!
Upplysningar av Bo Alexandersson tel. 108 20
- 17/1 Börje Norberg visar landskapsbilder på en bred
panoramaduk. En storslagen upplevelse.
- 21/2 Arsmöte.
- 27/3 Bildvisning. Av vem är inte bestämt ännu.
- 4/4 Ugglevaka.
- 24/4 Orrspel och Hackspetts-exkursion.
- 8/5 Fågelskådningens dag. Tillsammans med SOF och DOF.
- 15/5 Limsjömorgon.

Se kommande annonser i Leksands-Bladet.

MÜLLER MALIN
STUROLLAS GATTU 3
793 00 LEKSAND

S
1987

*Leksands
Fågelklubb*
INFORMATIONSBLAD 3-87

JINGSONS NU IGEN JINGSONS NU IGEN JINGSONS NU IGEN JINGSONS NU IGEN

SYSTEM **125**

Järnhästen
 NU MED 3 MODELLER

- FARMARE
- PIRAYA
- PRO

Prova System Järnhästen
 - ett bättre sätt att arbeta

JINGSONS
 FÖR UTVECKLING INOM SKOGSBRUKET
 Norsgatan 15, 793 00 Leksand. Tel. 0247-13750

JINGSONS NU IGEN JINGSONS NU IGEN JINGSONS NU IGEN JINGSONS NU IGEN

Leksands
 Fågelklubb

INFORMATIONSBLAD

Anevarig utgivare: Staffan Müller Sturollasgattu 3
 793 00 Leksand tel. 0247-134 95

Redaktion: Staffan Müller, Kjell Leander,
 Ove Östberg och Conny Hansson.

Medlemsavgifter Vuxna.....50:-
 1988: Familjemedlemmar.....25:-
 Ungdom född 1967 och senare....25:-

Adressändringar: Skriftligt till Bo Alexandersson
 Tillasvägen 19 793 00 Leksand

Bankgiro: 456-4373 Postgiro: 438 26 34-6

Tidskriften ges ut 3 ggr/år. Fågelklubbens medlemmar
 erhåller tidningen utan kostnad.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING:

Vintertid.....4	Fågelsäsongen 1987.....21
Försök med Rapphöns.....6	Gråhakedopping.....22
Örnrapporter.....7	Starar i Limsjön.....23
Knölsvaneräddning.....8	Sabotage i fågeltornet..24
Berguv i Leksand.....11	Härfågel i Siljansnäs...25
Insjö-Uvarna.....12	Pappersinsamling.....26
Försök med Tornfalk...13	Batteriinsamlingen.....28
Kungs- och hagmark.....15	Trollius.....29
Landsbygd - 90.....19	Ungdomarnas lotteri.....30

I nr. 1/88 tar vi upp ett tema om våra olika mesarter.

PRESSTOPP NR 1/88: 15 FEBRUARI.

Örslagsbild: Svartmes.

Foto: Gunnar Lind.

Kom med i en cirkel om
Ornitologi

Vi startar inom kort en studiecirkel
 i nybörjarornitologi.

Du får lära Dig att känna igen de
 vanligaste fåglarna i Din närhet.

Välkommen med Din anmälan till:
 Per Lindberg 0247 - 132 77
 Staffan Müller 0247 - 134 95

Studie
 främjandet

Vilken härlig vinterbild!!

Foto: Gösta Tysk

VINTERTID.

Staffan Müller

Sommaren har flyktat.

Tranorna har sträckt söderut och slagit följe med alla de miljontals fåglar som rusar ut ur landet innan vinterkylan sätter in. Älgjakten har just upphört och de sista fjällvråkarna spanar av terrängen i sitt sök efter räntor och andra slaktrester.

Kungsörnen som också väljer att dra söderut i samma takt som älgjakten, stannar nu upp i Leksands-trakten. Förhoppningsvis hinner vår vinteråtel locka till sig ett dussintal örnar innan de fortsätter söderut. Finns de väl på vår åtel, kommer de troligen också att stanna kvar över vintern.

Vid fågelbordet samlas också så här års alla tättingar som gör anspråk på en del av fröerna. Främst är det talgoxar och grönfinkar som nu stryker omkring. Merparten av dem kommer att duka under innan vintern är över. Kvar blir exakt det antal som födan räcker till åt.

Trädgårdens holkar blir åter intressanta för fåglarna. Efter kalla vintermorgnar, kan man se både två och tre mesar flyga ut ur holken efter övernattningen.

Redan i augusti kunde man förmärka en markant uppgång av lämmelstammen. Nu är skogsmarken nästan överallt perforerad av gnagargångar.

Älgjägarna har rapporterat om ovanligt många Hökugglor, ett gott tecken på att gnagarna förekommer rikligt.

Har vi tur kommer snart ett skyddande snötäcke att värma de övervintrande gnagarna. Om så är fallet, kan vår vintern bli en alldeles extraordinär uggletid.

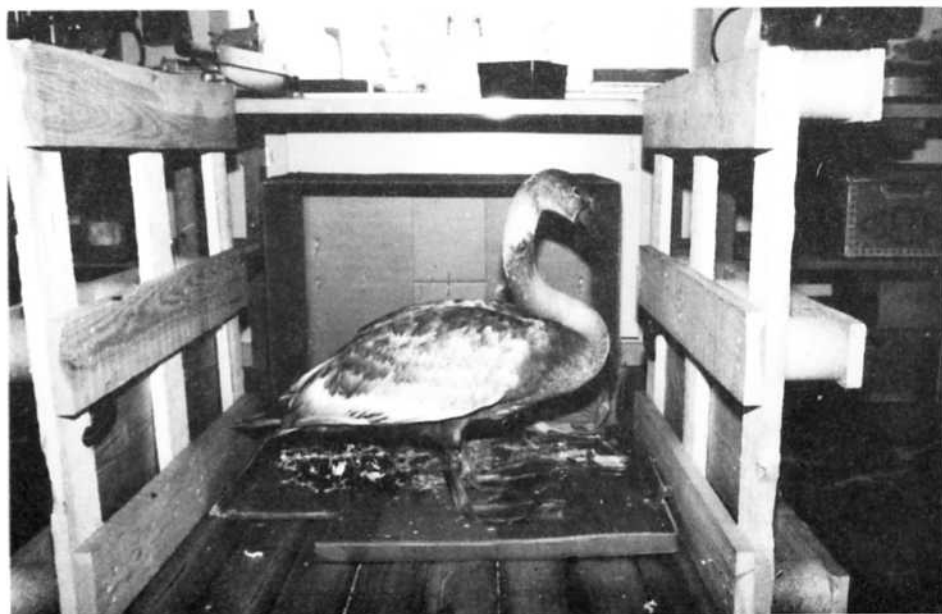
Skäggdoppingsungen i Limsjön kom till efter flera häckningsförsök. Idag, den 23 okt. är den fortfarande oflygg och har kvar sin randiga dundräkt. Någon gång i december kommer den att klara av flytten mot söder. Kanske väljer den att stanna i älven och Limsjön.

Inne i samhället har också Kajorna flockat sig för vintern. Sent drar de söderut. Kanske inte längre än till Tunaslätten. Även Kråkorna och Korpen samlar sig i smärre grupper under vinterhalvåret. De hjälps åt att finna föda.

Över Noret flyger varje morgon de ständigt kacklande Kanadagässen. Redan i början på oktober var närmare tvåhundra gäss samlade i Limsjön. De följdes åt av 25 Sångsvanar, varav merparten var ungfåglar. Det tycks som om året varit gott för deras del.

Svanen får visa upp sig i verkstan. Foto: Henry Pollack.

Tillfälligt härbärge.

Foto: Henry Pollack.

EN KNÖLSVANERÄDDNING

Henry Pollack.

Föregående vinter var som alla minns mycket sträng. Kyla och snö gick hårt åt det vilda. Svanarna, som hållit till i Insjön har drabbats hårt, då isen täckt mycket större del av älvfåran än normalt. Det enda som var isfritt, var den djupaste fåran, och det medförde att svanarna inte nådde ner till botten där maten fanns. De svagaste blev efter hand utmattade och utmärglade.

En dag i mitten av januari, ringde några brandmän, som tagit in en svan som frusit fast i isen. Det var en Knölsvan, ringmärkt i Danmark, med ett fullt öppet sår under ena vingen. Den var så utmattad, att den inte kunde äta, och den dog inom ett dygn. Senare hittades en ung knölsvan, som också var helt utmattad och inte kunde klaras.

Den 25 januari ringde Hallgren från Bergkvists Sägverk och sa att de tagit in en svan som låg utmattad på timmerterminalen. Jag ringde Mats Knutsson och undrade om han kunde ställa upp för ytterligare ett räddningsförsök. Det lovade han. Så vi for till sägen, där det låg en ung knölsvan, som började tina upp men var mycket slö.

Motionsdags.

Foto: Mats Knutsson.

Friheten hägrar.

Foto: Mats Knutsson.

Den åt inget första dygnet, men sedan kom den igång. Vi kontaktade fågeldoktor Nils Pers och fick tips om bästa vård. Grönkål och vitkål åt den med god aptit. Efter ett par dagar var svanen riktigt pigg, och det var dags för badning. Vi fyllde badkaret med vatten och svanen fick simma där ett par timmar. Detta för att den skulle få känna på vatten, vila sig och förhoppningsvis komma igång med putsningen, som ju är livsviktig, för att fjäderdräkten inte ska bli våt. Då ökar risken för fastfrysning.

Nu tillsatte vi krossad säd i kosten, som har mycket högre energivärde än kål. Allt gick bra, och svanen kunde sättas ut efter en vecka, mycket pigg. Den hade då ätit närmare åtta kilo kål och ökat betydligt i vikt. Vi tror att den har stora chanser att klara sig. En månad efter detta hade vi 50 svanar i Insjön, övervägande sångsvan. Av dessa var 10 unga. Ett stort tack till Insjöns Brandförsvär, som ställde upp vid två tillfällen, då vi själva inte kunde ta oss ut till de lidande svanarna.

BERGUVEN I LEKSAND.

Staffan Müller.

Efter ett mödosamt år med daglig bevakning och utfodring av de burhållna uvarna, vilka släpptes hösten 1986, har den första etappen av utprojektet avslutats. Den döda hannen har ersatts av en ny, som släpptes under våren 1987.

Om uvarnas vidare öden är inte mycket känt. Dock kan man nog konstatera att förutsättningarna att överleva är mycket goda för honan och ungen, vilka under en lång period hade tillgång till både åtel och möjligheter att jaga på egen hand. Med tanke på den rikliga förekomst av sork, torde endast en olycka kunna hindra uvarnas överlevnad.

Etapp 2.

Efter sju sorger och åtta bedrävelser har vi äntligen lyckats demontera och forsla bort Västankvicksburen.

Den har nu byggts upp igen av Insjögänget som blivit alltmer delaktiga i det dagliga fågelklubbsarbetet. De har nu fått i uppdrag att försöka odla fram nya uvar för utplantering.

Hoppas att du kan bidra med en extra slant eller ett handtag inför den fortsatta satsningen på Berguven i Leksand. Henry Pollack är ansvarig för detta projekt och kommer att berätta om uvarnas vidare öden både i tidningen och under en kvällssamling. Hans första information följer på nästa sida.

Bengt Östberg och Göran Pettersson. Två av dem som lagt ned mycket jobb på den nya uvburen. Foto: Ragnar Nyberg.

INSJÖ-UVARNA.

Henry Pollack.

Fr.o.m. den 24:e oktober 1987 har vi ett berguvspar i Insjön. Det började med ett telefonsamtal från Sören strax efter midsommar, där han ville ha tips om en lämplig plats, och en värd, som var villig att ta på sig skötsel och matning. Fågelklubben fick nytt förtroende, då Yngve Blomgren skött vårt förra par till full belåtenhet.

Den här gången skulle det dock handla om en konventionell uppfödning av ungar, som släpps så fort de kan klara sig själva, och ett avelspar som hålls i bur år efter år.

Efter någon vecka var det färdigfunderat. Bengt Östberg tillfrågades, då han bor bra till och är stor fågelvän. Vi for till Ragnar Nyberg, och där bestämdes att vi skulle göra ett försök. För att chanserna till häckning redan första året skulle bli någorlunda

stora, borde voljären bli klar före sista november. Trots att många av oss har fritiden nästan chemalagd, har bygget gått fint och alla tillfrågade har ställt upp med gott humör och stor arbetsglädje. Sören kom med folk från Siljansnäs och Leksand och jag själv med Insjöbor. De svårare momenten fick vi hjälp med av Anders Martell, och därför har vi nu fått en fin voljär på ca 150 m², som Ragnar Nyberg var helt nöjd med då han kom med uvarna.

Vi önskar Birgitta och Bengt Lycka Till och ser fram emot våren med hopp om häckning redan då.

Uvgänget samlat. Foto: Ragnar Nyberg.

FÖRSÖK MED TORNFALK.

Staffan Müller.

Möjligheterna att inventera tornfalksbeståndet i Leksandstrakten försvårades av den gångna sommarens dåliga väder.

Redan tidigt i våras stod det dock klart att vi i vanlig ordning skulle få besök av många par Tornfalkar.

April blev en särdeles fin vårmånad och lite varstans hävdade falkarna revir. Under maj däremot, blev det näst intill omöjligt att hitta lämpliga stunder för kontroll av boplatserna. Kyla och våta riskerade att förstöra de ömtåliga äggen och ungfågeln om boet övergavs blott för en liten stund. Under sensommaren har flera utflugna kullar observerats och vi kan med tillförsikt se säsongen 1988 an.

På åtminstone 14 lokaler i kommunen har Tornfalken hävdats revir i år. Några häckningar har misslyckats, Knappast i brist på föda utan snarare p.g.a kyla och regn, medan andra fått ut stora kullar. Det mest glädjande i år är att fler par än tidigare har funnit sig tillrätta på hyggesmark och i barrskogsområden. Atminstone 2 av paren har häckat likt Slagugglor i hyggestubbar.

Många tecken tyder på att gnagartillgången kan vara bestående över nästa säsong. Bl. a är granens frösättning god, vilket gynnar framförallt skogsmössen.

Flera rapporter om skogslämmel visar också att den oregelbundna stammen är på uppgång.

Plattformar.

Idoga fågelklubbare har under flera år satt upp konstgjorda falkbon på strategiska platser runt om i kommunen. Enstaka häckningar har också skett på dessa trälador. Tack vare det dåliga sommarvädret passade det utmärkt för feriearbetande skolungdomar att under tak snickra holkar och plattformar. Sålunda har under sommaren ungdomarna tillsammans med Anders Ståhl och Erik Östlund tillverkat och satt upp ytterligare ett 40-tal plattformar. Under ett gott år som förhoppningsvis 1988 kan bli, kan dessa plattformar ge chans för ytterligare tornfalkshäckningar i slättbygden kring älven och Siljan. Bristen på naturliga boplatser, d.v.s gamla kråkbön, är på många håll stor, varför det skall bli spännande att se resultatet av denna plattformssatsning.

Holkar.

Sören Stenberg som också noterat en ökning av antalet falkar på hyggena, har

beslutat sig för att satsa på tornfalksholkar som ett komplement till de högstubar som pryder ett och annat hygge. En tornfalksholk med lämpliga dimensioner är stor som en kattuggleholk. Sören kommer att prova några olika varianter och

tar gärna emot hjälp av andra falkintresserade medlemmar. Ju större spridning på verksamheten vi kan få, desto större effekt går att mäta efter nästa säsong. Kontakta Sören om du kan bidra med tillverkning och uppsättning av holkar i din kommundel!

Till sist:

RAPPORTERA ALLA OBSERVATIONER AV TORNFALK!!!!!!!

Var och när har du under 1987 sett falkar?

Sören Stenberg (119 93) och Staffan Müller (134 95).

Tack på förhand!

Ryttlande Tornfalk

1987
S

ANGS- OCH HAGMARK

Staffan Müller.

Vad passar väl bättre så här års, än att skriva om blomsteräng och kohage. Även om vi just nu är fjärran från Vadd och Kråkvicker eller Maskros som på mittuppslaget, så är ängsbiotopen ständigt aktuell.

Efter mer än 200 (!) generationers odling i vårt landskap, har ett par generationers industrisamhälle, på ett förödande sätt förändrat landskapsbilden och förutsättningarna för många arter.

Oavsett partifärg och maktfunktion, tycks landets styrande ha missförstått värdet av en levande landsbygd totalt. I takt med att jordbruksmaskiner och anläggningar dramatiskt ökat i pris, sjunker producentpriset på spannmål och foder.

Effekten blir dramatisk för landsbygden.

Jordbruksbygderna slår igen och skogen kryper nära in på stugknutarna.

2000 hektar i Leksand.

Av Leksands jordar, inalles ca 6000 ha, skall om de nationella jordbruksintentionerna följs, närmare 1/3 eller 2000 hektar läggas igen och skogplanteras. Orsaken till denna radikala förändring av marknyttjande är såklart överproduktionen. Vi producerar mer spannmål än vi gör av med i dag.

Världen svälter.

Resonemanget med överproduktion låter onekligen lite märkligt med tanke på att större delen av jordens befolkning lider brist på mjöl.

För många tycks det kanske felaktigt och orationellt att vi i Sverige ska producera livsmedel att användas i 3:e världen. Självfallet vore det idealiskt om afrikanerna själva kunde klara sin försörjning, men århundraden

av kolonialism och oaktamhet med naturen, har skapat en situation som nu är helt ohållbar.

Ur en annan synvinkel.

När nu förhållandena är som de är ute i världen, kan det säkert vara på sin plats att vi i vårt land eftersträvar en så stor spannmålsproduktion som möjligt. Det torde vara lika lite fel att vi som har lämpliga markförhållanden och klimat för brödsädodling, utnyttjar kapaciteten. Exemplet på misslyckade U-landsprojekt, avsedda som långsiktiga och lokalt anpassade, är så många att argumentet "hjälp till självhjälp och inget annat" tyvärr inte håller. Det skulle ju inte falla oss in att starta inhemska gummiplantager. (Jämför med veteodling i ökenland.)

Ater till Sverige.

2000 ha nedlagd jordbruksmark i vår kommun medför en ganska dramatisk scenförändring i landskapet. Granskogsodlingar på de öppna tegarna kommer förstås att gynna skogsbruk och massproduktion, men ur miljösynpunkt för såväl kommuninnevanare som turister är förändringarna knappast önskvärda.

Mångfald.

Vi måste slå vakt om mångfalden i naturen. Ett ensidigt skogslandskap medför att många arter slås ut och försämras förutsättningarna även för andra stabila arter. Ängs- och hagmarken är kanske den biotop som hyser det största antalet arter.

Ond cirkel.

Jordbruket har hamnat i en ond cirkel. Rationaliseringen har medfört att så mycket skall odlas på så lite yta som möjligt. Receptet har varit maximalt nyttjande täckdikning och konstgödsling samt användande av kemiska bekämpningsmedel. Resultatet blir att Tornfalk och Kornknarr försvinner. Slätterblomma och Blåklint utrotas.

Debattinlägg-Bättre betalt!

Böndernas netto måste förbättras om vi andra vill behålla ett öppet landskap.

Mer pengar direkt till producenten, mindre till mellanhänder, transportörer, maskintillverkare och kemisk industri.

Lokalt måste bönderna utveckla ett maximalt samarbete och samnyttjande av bl.a. maskiner.

Aterstår efter dessa åtgärder ändå ett för dåligt netto, måste subventioner och prishöjningar aktualiseras.

Fast man kan börja med att diskutera Momsen på maten....

Jordbruksfrågorna är synnerligen komplicerade och kan kanske inte beskrivas såsom jag gjort här. Artikeln får ses som ett debattinlägg och får gärna emotsägas.

Jag kan inte påstå att jag är särskilt insatt i jordbruksfrågorna men är helt säker på bl.a. att ett ökat nyttjande av nu nedlagd jordbruksmark, kan öka kött- spannmåls- och foderproduktion samtidigt som användning av kemikalier kan minskas. Sen var det som sagt frågan om vem som skall stå för förändringen.

Jag hoppas att bl.a. satsningen med Landsbygd -90 och "hela Sverige skall leva" kan leda till att dessa frågor aktualiseras och resulterar i ett ökat samarbete och ökad förståelse för dessa frågor som för naturvården är så angelägna.

Hela Sverige ska leva!

LANDSBYGD - 90.

Staffan Müller.

Under 1988 kommer många olika krafter att verka för en utveckling av landsbygden. Problem med avfolkning och nedläggning av jordbruk är en internationell företeelse som väckt Europarådet att göra någonting.

I Sverige är det Glesbygdsdelegationen som tillsammans med en folkrörelsekommitte, har att verka för landsbygden.

Med tanke på den vettlösa utvecklingen av storstadsregionerna, kan det vara på sin plats att slå ett slag för övriga landsdelar.

Landsbygd - 90 syftar till att engagera befolkningen och organisationer samt myndigheter ute i glesbygden. Genom olika projekt och nysatsningar hoppas man kunna stoppa trenden med avfolkning.

Olika kommuner väljer att satsa på skilda områden. I småföretagsamhetens Vetlanda t.ex, strävar man efter att utveckla den elektroniska småindustrin. Populärt kan man säga att ett litet dataföretag eftersträvas till varje nedlagd ladugårdsbyggnad.

Tanken är nog god och passar för Småland, men sett åtminstone ur landskapsvårdssynpunkt torde det ej förbättra naturen speciellt.

För att slå flera flugor i en smäll eftersträvar kommittén för Landsbygd 90 i Leksand att utveckla de areella näringarna jord- och skogsbruk.

Genom benäget bistånd från länskommittén har en satsning i Siljansnäs påbörjats. Här eftersträvar man ett öppet landskap och de sen årtionden förbuskade betesmarkerna har ånyo öppnats. Kommunen får mängder av flis till sina

värmeanläggningar, jordbrukarna får ökad areal till betesgång.

Lyckligtvis finns det i Siljansnäs intresserade jordbrukare som varit med och vågar satsa framåt inom sin näring.

Förhoppningsvis kommer satsningen i framtiden att komma andra leksandsbyar till del. Genom att åter skapa en del av det forna jordbrukslandskapet kanske det också finns chans att de hotade arterna, Stare, Ortolansparv etc. kan återta en del av förlorade livsmiljöer. För de busklevande fåglarna torde problemen ej vara lika överhängande.

Kanske kan en satsning på jordbruket i vår kommun bidra till att fler vågar starta småjordbruk. Bilden är tagen på en lunda i Snällbo i Sunnanäng någon gång under 40-talet.

FAGELSAKSONGEN 1987.

Sören Stenberg.

Många ropande ugglor, dålig häckning för vissa ugglor, dåligt med småfåglar, ett gott sorkår och ett intressant rovfågelsår. Det är en sammanfattning av fågelåret 1987.

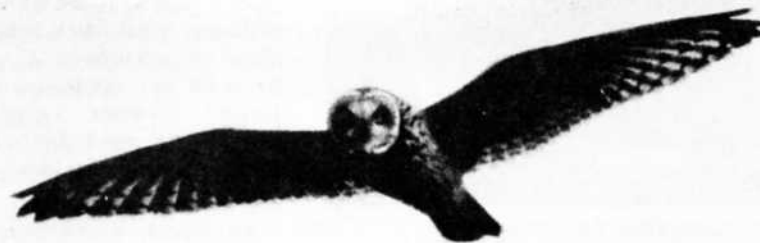
Året började bra trots kylan med en hel del uggle-sång, bl.a många ropande Pärflugglor och Slagugglor. Tyvärr verkade det som om det saknades pärlugglehorn, honorna rör sig mycket och de kanske till och med befann sig i ett annat land. Det blev dock några få häckningar. Slagugglor-na som har nordligt utbredningsområde klarade den kalla vintern bra och vi kände till 9 häckningar. Kattugglan däremot är en art som har svårt att klara hårda vintrar. 1984 häckade 19 kända par mot endast 3 par 1987! Hornugglan som är en flyttfågel liksom Jordugglan fick ett bra år här i Leksand. Hökugglan fick fram ungar på en lokal.

Den kalla våren och det för övrigt miserabla vädret under sommaren gjorde att

småfåglarnas antal var mindre än vanligt och många har misslyckats med häckningarna.

Den plötsliga ökningen av sork gjorde att sommaren ändå blev ovanligt intressant ur rovfågelsynpunkt. Leksands kommun fick i år 2 nya häckfåglar, Fjällvråk och Blå kärrhök! Fjällvråken bor på klipphyllor eller i träd (10 kända häckningar). De hade mat i överflöd åt ungarna och så de orkade inte äta upp alla sorkar som lades på bokanten. Blå kärrhöksparret fick 2 flygga ungar. En hel del Tornfalk har i år bott i stubbar och holkar på hyggerna.

På olika plattformar som vi byggt har det blivit 4 fiskgjuse-, 2 fjällvråks-, 1 duvhöks-, 1 ormråks- och 1 tornfalks-häckning.

Jordugglan har haft ett bra år.

Foto: Olof Lindberg.

GARHAKEDOPPING I OPPLIMEN.

Staffan Müller.

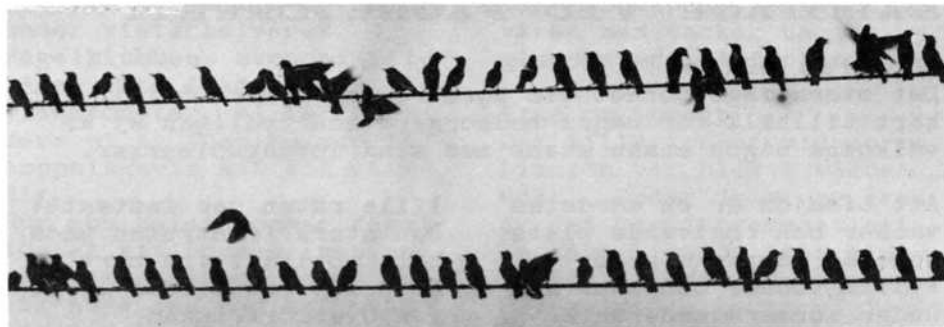
Från att tidigare ha varit en fågelart med utpräglad sydlig utbredning i vårt land, har Gråhakedoppingen nu spridit sig så att den under senare år setts flera gånger i Leksandstrakten.

Gråhaken har också en nordostlig utbredning, vilket resulterat i att några par under senare år återfunnits i Norrbotten. Det är svårt att avgöra huruvida "våra" doppingar härrör sig från den nordliga eller sydliga populationen, men klart är att den troligen vill stanna här. Under de tre senaste säsongerna har Gråhakedoppingen vistats i Limsjön under sommartid. Först

Gråhakedopping. Fotograferad i Krankesjön den 15 maj 1927.
Foto: P. O. Swanberg./N

en enstaka och senare ett par. Någon häckning har inte konstaterats, men i år gick ett par till häckning i Opplimen. Tyvärr var boet beläget alldeles intill badplatsen och i närheten av Knölsvarens bo. Om den misslyckade häckningen berodde på mänsklig störning under midsommartid, eller om svanen helt enkelt kört bort paret från sitt revir är oklart. En vecka efter midsommar hade Gråhakedoppingen gjort ett nytt försök Opplimen, men tyvärr misslyckades även denna häckning. Doppingarna har dock hållit sig kvar i sjön under större delen av sommaren, så förhoppningsvis har de funnit att Opplimen duger som häckningslokal, åtminstone vad det gäller mattillgången. Nu får vi hoppas att paret kommer igen nästa år med bättre häckningsresultat som följd.

STARAR I LIMSJÖN.

Staffan Müller: text och foto.
Nästan som i "forna" dagar, har i år stararna uppträtt vid Limsjön under sommartid.

Den 2:a juli vandrade jag längs västra Limsjön och försökte fåfängt räkna de starar som då satt på kraftledningarna vid Limaåkrarna ner mot den gamla soptippen. Uppskattningsvis 4000 individer, merparten vuxna fåglar flög under kvällen oroligt omkring längs stranden. Ömsom var de nere i bladvassen, ömsom på ledningarna och ibland försökte de tränga i hop sig i några häggar vid vägen. För exakt tio år sedan, vid samma årstid, satt jag på den då öppna soptippen och räknade starar en kväll. Mellan 5000-6000 individer övernattade då i bladvasarna. Med tanke på de allvarliga rapporter om massförintelse och dåligt väder som starkt reducerande faktorer för starpopulationen, är det väldigt glädjande att kunna avge denna rapport.

Det är kanske troligt för att inte säga sannolikt att alla dessa starar råkade befinna sig just här, på väg söder ut, efter ett misslyckat besök i det vattenbemannade Norrland. Om jag har förstätt saken rätt, så var stararnas tidigare sommarförekomst i Limsjön, avhängig hur häckningsresultatet i Neddansiljan varit. 1987 torde knappast gett utrymme för 4000 Leksandsstarar. Likafullt var det en oerhörd känsla att få se alla dessa fåglar. Låt oss hoppas att staren åter en gång kan ges en chans att få föröka sig i de mängder som den en gång gjorde när jord och skog längs Dalälven föll dem så väl i smaken. Låt oss också hoppas på att starköttet däremot en gång i framtiden inte faller belgare, spanjorer och italienare så väl i smaken!

SABOTAGE VID FÅGELTORNET.

Staffan Müller.

Det stora fågeltornet vid Norsbro har tyvärr blivit ett kärt tillhåll för några medborgare som tydligen ej är välkomna någon annan stans med sina lördagsölburkar.

Att Limsjön är en särdeles vacker och rogivande plats som väl lämpar sig för kvällsstunder och samkväm under sommarmånaderna är väl känt.

Tyvärr måste man väl dock konstatera att det gått lite väl långt när inredning och fasta föremål på tornet förstörts.

I höstas monterades en förskräckligt dyr plexiglasskiva in som ersättning för den lilla glasrutan i tornet, vilken slagits sönder genom en konstspark. Fotsulorna hade lämnat avtryck lite var stans på väggarna i tornet!

Märkligt nog fick än så länge den stora tunga frontrutan vara hel.

När våren kom lyckades någon vettvilling med konststycket att slå ut även plexiglasrutan. Denna gång för även frontglasrutan ut.

I en enfaldig bedömning att detta ändå var kulmen, beställde vi nya plastfönster, även till den stora ramen.

En vecka efter monteringen, som gjordes inför högsäsongen i maj, var båda rutorna borta!

Denna gång hade någon omsorgsfullt skruvat ut de 15 skruvarna, med vilken den

lilla rutan var fastsatt! Den stora frontrutan hade helt sonika lyfts bort! Knappast ett illdåd av någon överförfriskad tonåring, utan snarare ett sätt för någon vuxen att skaffa sig en billig plastruta till sin trädgård!?

I brist på ritpapper har väggarna i tornet också används som kladdblock. Någon liten konstnär med konstig föreställning om hur det motsatta könet, eller det egna, ser ut utan kläder har på ett osmakligt sätt dokumenterat sina hallucinationer.

Storstädning.

I stället för att ägna sig åt naturvård och inventeringar, blev det nu Anders Ståhl:s uppgift att tillsammans med sina feriearbetande skolungdomar ställa i ordning efter vandalerna. Flera veckor gick åt till att lappa ihop tornet och sätta färg på det.

Lyckligtvis fanns det i sommar också anledning till att underhållsmåla tornet p.g.a mögelangrepp och andra ålderskrämpor.

Nu är i alla fall tornet åter rustat. Fönsterrutor saknas, men åtminstone träluckor kommer att monte-

ras för att hålla vätan ute under vinterhalvåret. Fågelklubbens ekonomi tillåter inte inköp av nya plastfönster, vi får fundera ut en lösning som förhoppningsvis kan bli stadig.

Hur som helst kommer fågeltornet att bommas igen under vintermånaderna och vi får nöja oss med att skåda fågel från den första avsatsen på tornet.

Fågelklubbens styrelse diskuterade problemet på sitt augustimöte. Säkert kommer så många kloka huvuden att kunna klura ut en bra lösning för framtiden!

Sponsor till rutorna

Vi har förhandlat med Lassas glasmästeri som lovat att ställa upp med en ny ruta till tornet. Vi vän-

tar med uppsättningen till våren men tackar Lassas glasmästeri på förhand!

Tips om tornet.

Det lilla tornet vid norra Limsjön har blivit välbesökt. Under delar av året är det mer intressant att beskåda Limsjön från Limahället än från Norsbro. Olyckligtvis lever vi i ett land av lågtryck och oväder. Finns det något arkitektämne i föreningen som kan ge förslag till utformning av ett tak över tornet och även gärna ett regnskydd under golvet, så att marken under tornet kan användas som vindskydd el. dyl. Hör av dig till Ulf Bond 115 08 (under helgerna) eller Staffan Müller 134 95 om du vill hjälpa till.

HÄRFÅGEL I SILJANSNÄS.

Under några dagar i oktober har Siljansnäs begåvats med en särskilt trevlig fågelgäst.

Härfågeln som normalt sett ej finns i landet, eller uppträder synnerligen sällsynt, har uppehållit sig kring byarna Tasbäck och Alvik.

Bengt Sandin som videofilmat Härfågeln i sin trädgård, meddelar att fågeln var tämligen oskygg och utan nämnvärd oro spatserade omkring på gräsmattan

under ett par dagar. Trastlikt letade den efter insekter och småkryp på marken.

Under senare år har Härfågeln observerats i Tunsta, Rälta och Yttermo.

Håll ögonen öppna, under vår och höst kan de mest oväntade fågelarter dyka upp även så här långt norr ut.

110 TON PAPPER.

Lions i Leksand ansvarar tillsammans med Insjöns IF, skidsektionen, för pappersinsamlingen i kommunen. Den sammanlagda insamlingsvikten rör sig om en halv miljon kilo per år! Dessa föreningar bidrar på detta sätt till att spara skogsråvara i landet. Lions i Leksand engagerar vid varje insamlingstillfälle en förening som hjälp att samla in papper från hushållen i Leksand, Siljansnäs och Djura. Senast var det Fågelklubben som fick förtroendet att medverka.

En god extrainkomst.

Förutom den goda insatsen till hjälp för minskad skogsavverkning, får vår förening ett bidrag på 5000 kr som tack för hjälpen från Lions.

Denna gången var pengarna predestinerade till Malorcaresan. Mestadels var det också dessa resenärer som hjälpte till.

I framtiden hoppas vi dock få återkomma som pappersinsamlare oftare än nu (senast 1982).

Lions behöver 20 vuxna och 10 ungdomar utöver sina egna medlemmar. Med denna arbetsstyrka klarar man av de tre socknarna på en dag.

Styrelsen kommer att uppmana 20 + 10 flitiga medlemmar att ställa sig till förfogande som fasta pappersinsamlingsresurser. Kanske kan vi erbjudas samla vart 3:e år samt med kort varsel om någon förening hastigt backar ur.

Uffe Bond och Börje Nygren lastar av.

Foto: Staffan Müller.

* **ANMÄL DIG TILL PAPPERSINSAMLINGEN!!!** *
* Engagemang några timmar vart 3:e år samt som *
* beredskapsstyrka ifall någon förening hastigt *
* hoppar av. Tel: Staffan Müller 134 95 *
* *****

Returpapper samlas in i stora containers.

Foto: Staffan Müller.

MILJÖVÄNLIGT PAPPER ???????? #
Redaktionen strävan har varit att trycka den #
här tidningen på miljövänligt papper. Vid dis- #
kusioner med Leksands Tryckeri har det dock #
framkommit att problemet är svårlöst. Det oblekta #
papper som kunde komma i fråga, är så tunt att det #
är olämpligt att trycka på båda sidor. Vi får #
därför vänta tills något bättre papper dyker upp. #

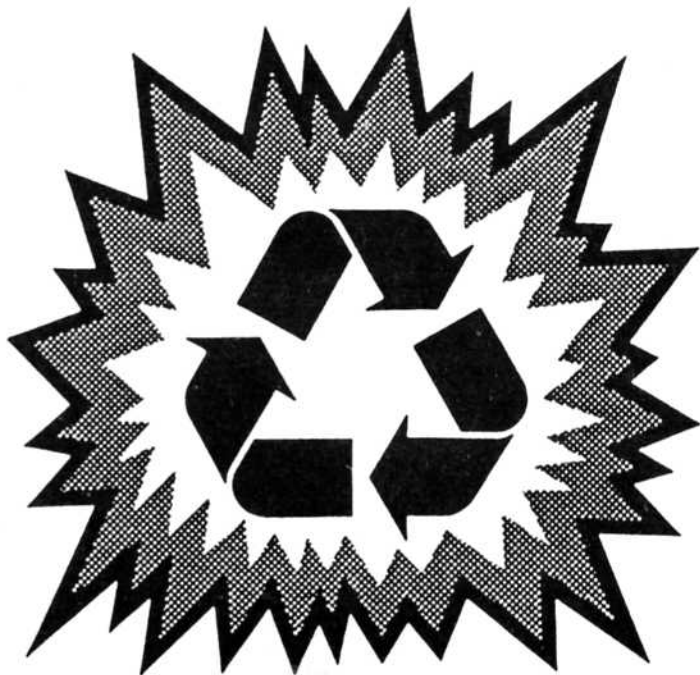
BATTERIINSAMLINGEN GAR BRA.

Sedan drygt ett år samlar Leksands kommun in batterier från affärer och hushåll. Den första årsrapporten från kommunförbundet säger att vår kommun ligger i topp i länet.

Detta betyder att många kilo kvicksilver hamnar till återvinning i stället för på tippen och i naturen. Fågelklubben har kommunens uppdrag att sortera de insamlade batterierna. Det ger oss en god extraförtjänst. De ungdomar som lägger ned stor möda på sorteringen vill ändå ha in fler batterier.

Snacka med dina grannar, kompisar och vänner. Tala om att det finns holkar uppsatta lite varstans. Det är i dem och inte i soporna alla småbatterier skall hamna!

Fågelklubbens kontakt: Peter Fältman tel. 112 39.

ÅTERLÄMNA BATTERIER!
Mindre kvicksilver i naturen

TROLLIUS.

Trollius, vad är det??

Ja, i bland är det en tidskrift som ges ut av Botanikgruppen inom SNF i Dalarna.

Botanikgruppen har som mål att sprida kunskap om växterna i Dalarna.

Som ett stort framtida mål hoppas man också kunna utarbeta en ny DALAFLORA.

För oss fågelskådare är växtintresset ganska naturligt.

Många av de fåglar vi beskådar eller bevakar är helt beroende av en alldeles specifik flora.

Träden skall vara av en viss sort. Botrådet skall hålla rätt dimension, fröer och nektar ger direkt eller

indirekt föda till merparten till fåglarna. Tyvärr är intresset för växterna ej så utbrett som för fåglarna. Främst kanske det beror på att ämnet botanik är så ofantligt mer omfattande än ornitologin, redan på det relativt enkla plan som vi "vanliga" naturkunnare håller oss på. Visst känner vi till Guckusko, Tätört, Slätterblomma och Majviva, men sen finns det en ansevärd mängd andra blommor (för att inte tala om gräs!) som vi vet "assint" om.

Botanikgruppen behöver ett lokalt kontaktnät och många stödjande medlemmar.

Är du intresserad av att erhålla en mycket läsvärd tidskrift och för övrigt förkovra dig och hålla dig ajour med Dalarnas flora, gå då med genom att prenumerera på tidskriften.

Enklast sker det genom att du sätter in 30:- på postgiro-nummer 67 67 17-2.

Du kan också kontakta Ihlí Svartling Verksstadsvägen 32 B 791 43 FALUN tel. 023-63 550

Finbräken, Efter Nordhagen.

UNGDOMARNAS LOTTERI.

De yngre fågelklubsmedlemmarna har under sommaren tagit hand om ett lotteri som efter en ganska trög start kom igång fint under sensommaren och till slut resulterade i ett netto på många sköna tusenlappar.

Lotteriet är ännu ej slutsålt och ger dig därför möjlighet att vid olika tillfällen, på Noret, vid samlingar o.dyl. satsa en slant.

Flera fina priser är ännu ej vunna. Kikare, 2 bormaskiner, litteratur och diverse redskap återstår i vinstsamlingen.

Merparten av vinsterna har skänkts eller sålts mycket förmånligt till fågelklubben. Detta har således bidragit till att öka nettot ytterligare.

Styrelsen vill härmed rikta ett stort tack till alla ungdomar som hittills och även framledes kommer att stå i lotterikiosken.

Ett stort tack också till alla de företag som på ett eller annat sätt bidragit med vinster till vårt lotteri.

EXPERT FOTOHÖRNAN
INTER SPORT
 Allans Sportvaruhus
LIUD & BILD
OK
SHELL
TOMUS
LEKSANDS KNÄCKE
 KÄCK & HEDBYSS SMIDES AB
 AB NILS ERICSSON
Järn o
LEKSAND
 Handla i Leksand
 Leksand Köpmannaförening
Götabanken

1987-1988
 Namn _____ Kund nr _____
Clas Ohlsons nya katalog!
Gratis!
CLAS OHLSON AB
 INSJÖN

Har du "Förmånen"

Leksands Sparbank

Förmånen. Bara hos sparbanken.